

Î N C H E I E R E

27 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului declarat de Angela Perciun și avocatul acesteia – Valeriu Stănescu,

în cauza civilă la cererea înaintată de Angela Perciun, Valeria Perciun și Angela Perciun în interesele lui XXX XXX împotriva lui Marin Pînzaru cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat de un izvor de pericol sporit,

împotriva deciziei din 08 octombrie 2018 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost admis apelul declarat de avocatul stagiar Alexandru Corlăteanu, în interesele lui Marin Pînzaru, casată hotărârea din 15 ianuarie 2018 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, fiind pronunțată o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 28 septembrie 2017, Angela Perciun, Valeria Perciun și Angela Perciun în interesele lui XXX XXX, au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Marin Pînzaru cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat de un izvor de pericol sporit.

În motivarea acțiunii au menționat că, la 04 septembrie 2017, Marin Pînzaru a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) din Codul contravențional - încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea neînsemnată a vehiculelor, fiind sancționat cu amendă în mărime de 18 u.c., echivalentă a 900,00 (nouă sute,00) lei și 5 puncte de penalizare, Angelei Perciun fiindu-i atribuită calitatea procesuală de parte vătămată. La momentul producerii accidentului rutier, Angela Perciun se afla în automobil împreună cu copiii ei XXX XXX și Valeria Perciun.

Astfel, drept urmare a impactului produs, Angelei Perciun i-a fost cauzat prejudiciu material prin deteriorarea esențială a automobilului ce-i aparține, precum și cauzate suferințe psihice și fizice ușoare atât ei, cât și copiilor ei – XXX XXX și Valeria Perciun. Conform înscrisurilor aferente constatării faptei contravenționale, precum și deciziei de sancționare cu privire la faptul invocat, se confirmă în mod incontestabil culpa lui Marin Pînzaru.

În ceea ce ține de cuantumul prejudiciului material cauzat mijlocului de transport în urma accidentului rutier produs, reclamantii consideră că acesta urmează a fi recuperat de către compania de asigurare, în temeiul poliției de asigurare obligatorie a lui Marin Pînzaru, însă situația dată, a generat cheltuieli suplimentare, care urmează a fi acoperite de către pârât, cum ar fi: cheltuielile de transport real suportate în vederea inițierii procedurii de despăgubire în temeiul cererii adresate Companiei de Asigurare „Grawe Carat Asigurări” SA, în cuantum de 16841,61 lei, cheltuieli legate de efectuarea expertizei independente de Uniunea Expertilor Evaluatori Independenți din Republica Moldova în cuantum de 500,00 lei, precum și prejudiciul moral cauzat de un izvor de pericol sporit.

Potrivit reclamantilor, Marin Pînzaru a manifestat dezinteres și refuză să repara prejudiciul material și moral cauzat prin acțiunile sale culpabile, prejudicii care s-au manifestat prin stare de stres și frustrare, ținând seama de împrejurările în care s-a produs fapta contravențională, precum și prin consecințele afective. Or, prejudiciul afectiv constă în suferințe psihice cauzate prin lezarea sentimentelor de afecțiune, care cuprind suferințele psihice determinate de rănirea, mutilarea, desfigurarea, de limitarea etc, sau privarea temporară de anumite drepturi, cât și orice alte suferințe psihice similare.

Astfel, deoarece repararea prejudiciului moral în acest caz este prevăzută de legislație, odată ce norma de drept enunțată reglementarea expres dreptul la dauna morală a persoanei prejudiciate în urma comiterii unei contravenții administrative, reclamantii au solicitat ca Marin Pînzaru să fie obligat la plata despăgubirilor morale, considerând că ar fi echitabil să fie stabilit prejudiciul moral cauzat în cuantum de 25 000 lei pentru fiecare reclamant – Angela Perciun, fiul minor XXX XXX și fiica Valeria Perciun, care are grad de dizabilitate accentuat, precum și prejudiciul material în sumă de 1550 lei.

Prin hotărârea din 15 ianuarie 2018 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, acțiunea înaintată de Angela Perciun, Valeria Perciun și Angela Perciun în interesele lui XXX XXX împotriva lui Marin Pînzaru cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat de un izvor de pericol sporit a fost admisă.

S-a încasat de la Marin Pînzaru în beneficiul Angelei Perciun suma de 1550,00 (una mie cinci sute cincizeci, 00) lei drept compensare a prejudiciului material, suma de 158,00 (una sută cincizeci și opt, 00) lei, drept compensare a cheltuielilor de judecare a cauzei.

Pretenția reclamantilor cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat a fost admisă în parte. S-a încasat de la Marin Pînzaru în beneficiul Angelei Perciun suma de 15 000 (cincisprezece mii, 00) lei, drept compensare a prejudiciului moral; în beneficiul Valeriei Perciun suma 15 000 (cincisprezece mii, 00) lei, drept compensare a prejudiciului moral; în beneficiul lui XXX XXX suma 15 000 (cincisprezece mii, 00) lei, drept compensare a prejudiciului moral.

Pentru a pronunța soluția respectivă, prima instanță a motivat hotărârea prin faptul că reclamanta Angela Perciun a prezentat probe pertinente, în vederea stabilirii cuantumului cheltuielilor de transport suportate - dosar daune la compania de asigurare, în cuantum de 1050,00 lei, precum și cheltuielile suportate pentru antrenarea și completarea dosarului de daune - expertiza independentă în cuantum de 500,00 lei.

Potrivit hotărârii primei instanțe, în urma accidentului produs, Marin Pînzaru nu s-a interesat de starea sănătății victimei, nu a încercat să o ajute material, mai ales că

Angela Perciun îi avea în automobil în calitate de pasageri pe copiii săi - Valeria Perciun, care este cu grad de dizabilitate accentuat, fapt confirmat prin certificatul de dizabilitate și capacitate de muncă, și XXX XXX în vârstă de 7 (șapte) ani, fapt prin care Marin Pînzaru a demonstrat față de Angela Perciun și copiii acesteia, un comportament nerespectuos, acțiuni prin care au fost frustrați.

De asemenea, după producerea accidentului, la 25 septembrie 2017, reclamantii au fost evaluați medical și psihologic, constatându-se la Angela Perciun - stare psihoemoțională caracteristică unui stres posttraumatic, la Valeria Perciun - hiperprosexie ușoară pe fondalul stresului posttraumatic, nivel înalt al anxietății și frustrării, iar la XXX XXX - funcția prosexică ușor alterată pe fondal de stres, anxietate și frică, semne caracteristice stresului posttraumatic.

Astfel, prima instanță a constatat că cel care a acționat ilicit este Marin Pînzaru, respectiv subiect care urmează să repare, atât prejudiciul material cauzat părții vătămate - Angela Perciun, cât și moral Valeriei Perciun, lui XXX XXX și Angelei Perciun, ultimii fiind subiecți direcți supuși unui izvor de pericol sporit, prin coliziunea mijloacelor de transport. Mai mult ca atât, fapta ilicită imputată lui Marin Pînzaru, este fapta prin care acesta a încălcat normele dreptului obiectiv, lezând drepturile subiective și interesele nepatrimoniale ale persoanelor vătămate, fiind manifestat, atât prin acțiune, cât și inacțiune, or, acțiunea este constatată prin vinovăția declarată a acestuia de coliziunea produsă, iar inacțiunea pârâtului se manifestă prin abținerea de a repara, atât prejudiciul material cauzat părții vătămate, cât și cel moral cauzat celor care au fost supuși acestui risc sporit, respectiv abținerea dată constituie fapta ilicită ce cade sub incidența prevederilor art.1398, 1410 din Codul civil.

Prin decizia din 08 octombrie 2018 a Curții de Apel Comrat, a fost admis apelul declarat de avocatul stagiar Alexandru Corlăteanu, în interesele lui Marin Pînzaru, casată hotărârea din 15 ianuarie 2018 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central, fiind pronunțată o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii; s-a încasat din contul lui Marin Pînzaru în beneficiul Angelei Perciun 3000 (trei mii) lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat și 158 (una sută cincizeci și opt) lei drept compensare a cheltuielilor judiciare legate de citare publică a pârâtului, în rest pretențiile reclamantei Angela Perciun cu privire la încasarea prejudiciului material și moral s-au respins ca nefondate. Pretențiile reclamantilor Valeria Perciun și Angela Perciun în interesele lui XXX XXX cu privire la încasarea prejudiciului moral, s-au respins ca nefondate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că concluziile primei instanțe nu au suport factual și de drept, or prima instanță nu a intrat în esența litigiului și nu a stabilit temeiul și condițiile răspunderii delictuale a pârâtului față de reclamantii XXX XXX și Valeria Perciun. Totodată instanța de fond exagerat a apreciat cuantumul prejudiciului moral pretins de reclamanta Angela Perciun.

Astfel, instanța de apel a stabilit că în calitate de victimă pe cauza contravențională a fost recunoscută Angela Perciun, iar Valeria Perciun și fiul minor XXX XXX nu au vreo calitate procesuală în procesul contravențional intentat în privința lui Marin Pînzaru în baza art. 242 alin. (1) din Codul contravențional.

Mai mult, chiar în cererea de chemare în judecată se indică că prejudiciul material urmează a fi recuperat de compania de asigurări, însă reclamanta Angela Perciun a eșuat în a demonstra necesitatea efectuării unei evaluări a prejudiciului în urma accidentului, pe când conform prevederilor art. 19 alin. (1) din Legea nr. 414 din 22.12.2006, asigurătorul este obligat să constate pagubele și să achite

despăgubirea de asigurare în termenele stabilite prin prezenta lege, astfel pretenția Angelei Perciun cu privire la încasarea prejudiciului material este neîntemeiată.

Colegiul judiciar a considerat fondate pretențiile reclamantei Angela Perciun privind recuperarea prejudiciului moral, concluzionând însă, că quantumul solicitat este unul exagerat. Or, fiind parte vătămată, reclamanta Angela Perciun a suferit stări de stres și frustrare, însă ținând cont de faptul că potrivit procesului-verbal au fost stabilite doar deteriorări neînsemnate a autovehiculului condus de partea vătămată Angela Perciun, nu și careva vătămări fizice, instanța de apel a conchis că suma de 25000 lei solicitată de reclamantă este una exagerată.

La 19 decembrie 2018, Angela Perciun și avocatul acesteia – Valeriu Stănescu au contestat cu recurs decizia din 08 octombrie 2018 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii din 15 ianuarie 2018 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central. Suplimentar, recurenții au solicitat examinarea publică a recursului cu participarea obligatorie a părților în ședința de judecată, făcând trimitere la prevederile art. 444 din Codul de procedură civilă.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Potrivit recurenților, instanța de apel a ignorat faptul că la momentul producerii accidentului rutier în automobilul recurenteii se aflau copiii acesteia, care au suferit în egală măsură. Astfel, instanța a interpretat eronat noțiunea de „victimă”, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată, și anume prevederile art. 387 alin. (1) din Codul contravențional. Respectiv, acest fapt a dus la tragerea concluziilor greșite pe marginea prezentului litigiu, instanța de apel diminuând quantumul prejudiciului moral încasat în beneficiul recurenteii și respingând integral pretențiile copiilor ei.

La 26 februarie 2019, Marin Pînzari, prin intermediul avocatului Ruslan Dobrioglo, a depus referință la cererea de recurs, solicitând a considera inadmisibilă cererea de recurs declarată de Angela Perciun și avocatul acesteia – Valeriu Stănescu.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Angela Perciun și avocatul acesteia – Valeriu Stănescu este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Comrat a fost pronunțată la 08 octombrie 2018 și expediată participanților la proces la 13 noiembrie 2018 (f.d. 152), fiind recepționată de recurenți la 20 noiembrie 2018 (f.d. 163). Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 08 octombrie 2018 a Curții de Apel Comrat a fost înregistrat la 19 decembrie 2018, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

Cu referire la cerința recurenților de a examina cererea de recurs în ședință publică cu participarea obligatorie a părților, Completul ține să menționeze faptul că

art. 444 din Codul de procedură civilă stabilește că recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces; completul din 5 judecători poate decide invitarea unor participanți sau reprezentanți ai acestora pentru a se pronunța asupra problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs. Astfel, ținând cont de faptul că prezentul recurs se examinează la etapa admisibilității, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inoportună examinarea acestei cerințe a recurenților la această etapă, or, examinarea admisibilității recursului fără participarea părților, în esență nu poate să afecteze accesul liber la justiție.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurenți nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie

capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Angela Perciun și avocatul acesteia – Valeriu Stănescu.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Angela Perciun și avocatul acesteia – Valeriu Stănescu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu,

Judecătorii

Nicolae Craiu,

Svetlana Filincova